

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 33539

Nom: Treball social amb dones

Cicle: Grau

Crèdits ECTS: 4,5

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social	Treball Social amb Dones	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MORIANA MATEO GABRIELA

RESUM

Aquesta assignatura s'inscriu en el mòdul de l'itinerari optatiu 3/ menció: D'IGUALTAT I BENESTAR SOCIAL (27 ECTS optatius). En el marc de l'esmentat itinerari s'aborden les raons de l'exclusió i de la desigualtat social i se subratlla l'enfocament de gènere.

Treball social amb dones pretén que l'estudiant obtinga coneixements de les diferents estratègies antidiscriminatòries i igualitàries en el context professional del treball amb dones.

Introdueix, asimilant, diferents problemàtiques i les seues característiques en el cas de les dones: violència contra les dones i de gènere, exclusió social i moviments migratoris.

Finalment, l'assignatura introdueix la perspectiva de gènere en la definició dels problemes que atén el treball social, així com en els processos d'intervenció.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar els mètodes i models de Treball Social en la interacció amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats promovent el desenvolupament i la millora en les condicions de vida, i realitzant el seguiment i valoració dels canvis dirigits a ac

Aplicar estratègies per a la identificació, intervenció i avaluació en treball social davant de comportaments, contextos i circumstàncies que configuren situacions de risc per a les persones, grups i comunitats.

Aplicar les actituds i habilitats necessàries per a integrar la perspectiva de gènere a la pràctica professional.

Aplicar tècniques i mètodes d'intervenció en igualtat i benestar social.

Conèixer el disseny, la implementació i l'avaluació de projectes d'intervenció social.

Conèixer els mètodes i models de treball social per a intervenir amb persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats segons les necessitats i circumstàncies que tinguen.

Conèixer les realitats específiques, necessitats i recursos especialitzats en l'àmbit de la igualtat i el benestar social, amb èmfasi en la intervenció social amb dones, medi ambient, la promoció de la sostenibilitat, l'accés a l'habitatge, serveis social

Contribuir a la preparació de reunions i participar en la presa de decisions a fi de defensar millor els interessos de les persones, famílies, grups, organitzacions i comunitats.

Contribuir a la promoció del creixement, desenvolupament i autonomia de les persones, i enfortir les habilitats de relació interpersonal i grupals a partir de les metodologies vinculades al treball social.

Contribuir al desenvolupament de xarxes de suport a les quals les persones poden accedir per a fer front a les seues necessitats i enfortir els resultats planificats.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Definir propostes de resolució davant situacions de risc prèvia identificació i valoració de la naturalesa d'aquest.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar projectes d'intervenció i investigació en treball social per al foment de la igualtat d'oportunitats i el benestar social de tots els col·lectius.

Formular el disseny, desenvolupament i avaluació dels plans d'intervenció amb persones i amb professionals coordinant el subministrament de serveis que han de ser emprats i revisant l'eficàcia dels plans d'intervenció amb les persones implicades a fi d'ad

Identificar les metodologies d'intervenció en treball social per a la interacció, acompanyament i resolució de necessitats i situacions-problema amb persones, famílies, grups i comunitats.

Identificar situacions de risc pròpies de l'exercici professional a través de la planificació, revisió i seguiment d'accions orientades a això.

Interpretar la informació que proporciona la pràctica professional com a suport per a revisar i millorar les estratègies d'intervenció en situacions socials emergents.

Reforçar les capacitats de les persones, famílies, grups i comunitats perquè siguin agents de transformació en les situacions en què viuen.

Resoldre situacions de crisi valorant la urgència de les situacions; planificar i desenvolupar accions per a afrontar-les i revisar-ne els resultats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Utilitzar la mediació com estratègia d'intervenció destinada a la resolució alternativa de conflictes, en les circumstàncies que ho requerisquen.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Treball Social Feminista

1. Principis i valors del treball social feminista
2. Feminismes i treball social
3. Evolució del treball social feminista

2. La definició dels problemes des de la perspectiva de gènere

1. La definició dels problemes socials des d'una perspectiva feminista.
2. L'impacte d'aquesta definició feminista dels problemes socials en la pràctica professional.
3. La relació amb el benestar social i la definició feminista dels problemes socials.

3. La violència de gènere

1. Definició.
2. Barreres que impideixen a les dones fugir de la violència de gènere.
3. El mesurament de la violència de gènere.
4. Recursos i pràctiques professionals.

4. Feminització de la pobresa. L'exclusió social des de la perspectiva de gènere.

1. Definició i característiques de l'exclusió social.
2. Processos i factors d'exclusió social de gènere.
3. La medició de l'exclusió social al Estat espanyol.
4. Recursos per a dones en processos d'exclusió social.

5. Moviments migratoris de dones

1. El moviment migratori de les dones al món.
2. Les característiques dels moviments migratoris de les dones a Espanya.
3. El treball de les dones migrants a l'estat espanyol.
4. Recursos.

6. Intervenció amb dones i funcions del Treballador/a Social.

1. Treball comunitari feminista.
2. Treball amb dones dirigit al benestar emocional.
3. Treball social feminista i institucions i recursos.
4. Perspectives de futur per al treball social feminista.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	7,50
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	10,00

Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

- Lliçó magistral participativa.
- Debats i discussions participatius.
- Activitats de tipus expositiu: exposicions teòriques, seminaris, presentació de treballs.
- Activitats pràctiques: resolució de casos, aplicacions informàtiques, tallers.
- Treball col·laboratiu/treball en equip dels/les estudiants.
- Elaboració de mapes conceptuals i quadres sinòptics.
- Tutoria individual i grupal.

AVALUACIÓ

-Prova escrita de resposta oberta per a comprovar la capacitat d'expressió escrita, l'organització d'idees, la capacitat d'aplicació, l'anàlisi i la creativitat. Ponderació entre 0.0 i 50.0

- Avaluació de projectes o treballs acadèmics: poden ser treballs breus o amplis i complexos propis dels últims cursos, que fomenten el desenvolupament de capacitats de cerca i selecció d'informació, organització o pensament crític. Ponderació entre 0.0 y 30.0

-Es valorarà l'assistència i la participació del estudiantat tant a les sessions presencials a l'aula com en les tutories i en les activitats complementàries. Ponderació entre 0.0 i 20.0. D'aquestes activitats es guardarà la nota per a la segona convocatòria i cas de no realitzar-se durant el primer quadrimestre no serà recuperable.

L'assistència a l'Activitat Formativa Complementària aprovada per la CAT programada per al curs per a l'itinerari/menció Igualtat i Benestar Social, forma part de l'avaluació i és activitat avaluable, es considera una de les activitats formatives de treball autònom de l'estudiantat.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I, el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les Normes APA-7a Edició són l'instrument imprescindible per a aconseguir l'honestat acadèmica tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit l'anterior, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua de treballs, al compliment de les pràctiques d'honestedat acadèmica i respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús de la citació i presentació de treballs acadèmics, seguint normes APA-7a edició.

BIBLIOGRAFIA

Per a les referències bibliogràfiques s'utilitzaran les normes APA 7a edició, però l'autoria anirà amb el nom complet, no amb inicials, amb l'objectiu de visibilitzar a les dones.

Agrela, Belén. (2004). La acción social y las mujeres inmigrantes: Hacia unos modelos de intervención. *Portularia*, 4, 31-42.

Brunet, Ignaci. (2009). Pobreza y exclusión social desde la perspectiva de género. *Revista Internacional de Organizaciones*, 3, 13-27.

Damonti, Paola. (2014a). Exclusión social y género: Un análisis de la realidad contemporánea. *Revista Zerbitzuan*, 57, 71-89.

Damonti, Paola. (2014b). Una mirada de género a la exclusión social. En Fundación FOESSA, *VII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España*.

Declaración sobre la eliminación de la violencia contra la mujer. (1994). Resolución de la Asamblea General de la ONU A/48/104, de 23 de febrero de 1994.

Declaración del Día Internacional de la Eliminación de la Violencia contra la Mujer. (2000). *Resolución A/RES/54/134*, de 7 de febrero de 2000.

Delegación del Gobierno para la Violencia de Género. (2017). *IX Informe anual del Observatorio Estatal de Violencia sobre la Mujer*.

Delegación del Gobierno para la Violencia de Género. (2019). *Macroencuesta de violencia contra la mujer*.

Dominelli, Lena, & MacLeod, Eileen. (1999). *Trabajo Social Feminista*. Cátedra.

Fundación Peñascal & Federación Sartu. (2010). *Intervención social desde el enfoque de género*. Cuaderno de trabajo SENDOTU 5. <http://www.sendotu.org>

Fundamental Rights Agency [FRA]. (2014). *Violencia contra las mujeres: Un estudio a escala de la Unión Europea*.

Genolet, Alice; Lera, Carmen; & Gelsi, María Cristina. (2005). *La profesión de Trabajo Social ¿cosa de mujeres?* Espacio Editorial.

Iglesias, Juan; Botella, Teresa; Rua, Antonio; Mielgo, Carlota; & Caro, Raquel. (2015). *La situación laboral de la mujer inmigrante en España. Análisis y proposiciones para la igualdad de trato y la lucha contra la discriminación* [Informe final del proyecto de investigación]. Organización Internacional para las Migraciones & Instituto Universitario de Estudios sobre Migraciones (Universidad Pontificia Comillas).

Instrumento de ratificación del Convenio del Consejo de Europa sobre prevención y lucha contra la violencia contra la mujer y la violencia doméstica. (2014). Hecho en Estambul el 11 de mayo de 2011. BOE-A-2014-5947.

Juliano, Dolores. (1992). *El juego de las astucias. Mujer y construcción de modelos sociales alternativos*. Horas y Horas.

Juliano, Dolores. (2004). *Excluidas y marginales: Una aproximación antropológica*. Cátedra.

Juliano, Dolores. (2005). *Les altres dones. La construcció de l'exclusió social. Els discursos que ens uneixen i ens separen*. Institut Català de les Dones Generalitat de Catalunya.

Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. *Boletín Oficial del Estado*, nº 313, 29 de diciembre de 2004.

Ley 7/2012, de 23 de noviembre, de la Generalitat, Integral contra la Violencia sobre la Mujer en el ámbito de la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*, nº 2012/14978.

Moriana, Gabriela. (2014a). Violencias contra las mujeres. *Arxius de Ciències Socials*, 31, 213-226.

Moriana, Gabriela. (2014b). Serveis i recursos socials per a dones: La resposta institucional de la Comunitat Valenciana. *TS Nova. Trabajo Social y Servicios Sociales*, 9, 63-71.

Moriana, Gabriela. (2015). Barreras para escapar de la violencia de género: La mirada de las profesionales de los centros de protección de mujeres. *Cuadernos de Trabajo Social*, 28(1), 93-102.

Moriana, Gabriela. (2016). La violencia de género en las historias de vida de las mujeres que inician su trayectoria vital en situación de vulnerabilidad. *Comunitania. Revista Internacional de Trabajo Social y Ciencias Sociales*, 11, 45-67.

Moriana, Gabriela. (2017). Cuando la protección es control. Las viviendas tuteladas de la Comunidad Valenciana desde el punto de vista de sus usuarias. *TS Nova*, 14, 39-50.

Moriana, Gabriela. (2020). Nosotras sufrimos, vosotras sufrís y ellas sufren más violencias: Las usuarias de los Centros Mujer de la Comunidad Valenciana. *Zerbitzuan*, 72, 35-47.

Mut, Elena, & Belda, Sergio. (2021). La participación socio-política y cultural de las mujeres colombianas refugiadas en la Comunitat Valenciana. *Atelier ONGD*.

Pérez Grande, María Dolores. (2008). Mujeres inmigrantes: Realidades, estereotipos y perspectivas educativas. *Revista Española de Educación Comparada*, 14, 137-175.

Subirats, Joan; Gomà, Ricard; & Brugué, Quim. (2005). *Análisis de los factores de exclusión social*. Fundació BBVA & Generalitat de Catalunya.

Subirats, Joan, et al. (2004). *Pobreza y exclusión social. Un análisis de la realidad española y europea* (Colección de Estudios Sociales, nº 16). Fundació La Caixa. <http://www.estudios.lacaixa.es>

Torres, Francisco (Dir.); Pérez, Yaiza; Mut, Elena; Giner, Jordi; & Monsell, Miguel. (2022). *Hacia una ciudad intercultural. El vecindario inmigrante en València (2006-2016): Estudio-diagnóstico de la inmigración en la ciudad de València y materiales para el diseño del Plan Municipal de Inmigración e Interculturalidad 2018-2022*.

Walker, Leonor. (1979). *The Battered Woman*. Harper & Row Publishers. [Traducción: Las mujeres agredidas. Traducido por María Rosa Cordero].